

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Voclové a soudců JUDr. Milady Uhlířové a JUDr. Františka Švantnera, ve věci žalobce : Jihočeské lesy, a.s., České Budějovice, Rudolfovska 202/88, IČ 65276710, Mgr. Vladimírem Uhdem, advokátem, Praha 1, Klimentská 1207/10, proti žalovanému : Lesy České republiky, s.p., Hradec Králové, Přemyslova 1106, IČ 42196451, JUDr. Romanem Poláškem, advokátem, Praha 2, Trojanova 12, o zaplacení 345, 247.555 Kč s přísl., o odvolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích č.j. 13 Cm 138/2009-573 ze dne 30. června 2010,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích č.j. 13 Cm 138/2009-573 ze dne 30. června 2010 se:

- 1. V rozsahu částky 343, 229.562 Kč s přísl. mění tak, že se žaloba zamítá.**
- 2. V rozsahu částky 2, 017.993 Kč zrušuje a v tomto rozsahu se věc vrací soudu I. stupně k dalšímu řízení.**

Odůvodnění:

Shora uvedeným rozsudkem Krajský soud v Českých Budějovicích, jako soud I. stupně rozhodl mezitimním rozsudkem tak, že žaloba na zaplacení částky 345, 247.555 Kč je co do základu po právu a o výši nároku a o nákladech řízení bude rozhodnuto v konečném rozhodnutí.

Vyšel ze skutečnosti, že se žalobce domáhal na žalovaném zaplacení sporné částky se zákonným úrokem z prodlení. Žalovaná částka měla představovat škodu, která jednáním žalovaného měla vzniknout žalobci nebo společností Lesy Vyšší Brod, a.s., Forest Svitavy, a.s., Forest Česká Lípa, a.s., Lesní společnost Hradec Králové, a.s., Lesní společnost Jihlava, a.s., Lesy Český Rudolec, a.s., Lesy Tábor, a.s., jež na žalobce nároky na náhradu škod postoupily na základě smluv o postoupení pohledávek ze dne 7.1.2009. Škody měly žalobci nebo jeho právním předchůdcům vzniknout tím, že žalovaný měl s žalobcem a těmito právníckými osobami uzavřít Rámcové smlouvy o

komplexních lesních činnostech a navazující smlouvy o provádění pěstebních činností, o provádění těžebních činností a o prodeji dříví (dále též Lesnické smlouvy) na dobu 8 let, na základě nichž žalobce a uvedené akciové společnosti měly v dobré víře provádět různé lesnické práce. Koncem roku 2006 jim žalovaný měl oznámit, že ukončuje plnění z uzavřených smluv, což podle žalobce znamenalo, že plnění probíhalo kratší dobu, než bylo sjednáno, konkrétně od 1.7.2005 resp. od 1.1.2006 do 31.12.2006. Vzhledem k tomu, že žalobce a jeho právní předchůdci podřídili zmíněným smlouvám své hospodaření, včetně investic, pracovních sil a pod., měla jim vzniknout předčasným ukončením plnění ze smluv škoda. Soud I. stupně dále vycházel ze skutečnosti, že žalovaný žalobou uplatněný nárok co do důvodu a výše neuznal. Soud I. stupně proto provedl dokazování a vzal za prokázané, že žalovaný je dle současného právního názoru Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále ÚOHS) zadavatelem ve smyslu § 2 odst. 1 písm.a) bod 4. zákona o veřejných zakázkách č. 40/2004 Sb. (dále ZVZ) a pokud smlouvy uzavírané s žalobcem a shora uvedenými akciovými společnostmi nebyly uzavřeny postupem podle ZVZ, jsou dle § 90 ZVZ absolutně neplatné. Soud I. stupně dále vycházel ze závěru o neplatnosti smluv a zabýval se pouze otázkou, zda může být žalovaný odpovědný za škodu způsobenou neplatností smluv, resp. porušením ZVZ. Konstatoval, že ten, kdo způsobil neplatnost právního úkonu, je povinen podle § 268 ve spojení s § 373 a násl. obchodního zákoníku (obchod. zák.) nahradit škodu osobě, které byl právní úkon určen, ledaže tato osoba o neplatnosti právního úkonu věděla. Soud uzavřel, že podmínka porušení právní povinnosti je splněna tím, že žalovaný při výběrových řízeních nepostupoval podle ZVZ, když byl veřejným zadavatelem ve smyslu § 2 odst. 1 písm.a) bod 4 ZVZ. Podle názoru soudu bylo povinností zadavatele, aby správně vyhodnotil svoji povinnost postupovat podle ZVZ a stanovil správné podmínky pro uchazeče o vypsanou zakázku. Bylo věcí zadavatele, zda výběrová řízení podřídí ZVZ či nikoliv. Podle soudu I. stupně odkazy žalovaného na právní názory advokátních kanceláří a na názory ÚOHS jsou pouhým alibismem. Ze samotného zákona pak nevyplývá, že by zákon vylučoval, aby osoby, které se rozhodnou zadávat zakázku, celý postup podřídily pravidlům ZVZ. Měl-li tedy žalovaný jakékoliv pochybnosti o své kvalifikaci jako veřejného zadavatele, měl v zájmu předcházení škodám, vypsát výběrová řízení v souladu se ZVZ. Žalovaný tak porušil svoji povinnost postupovat podle ZVZ a na základě jeho chování došlo k nucenému zastavení jakýchkoliv činností dle smluv, což podle soudu I. stupně vedlo ke vzniku škody. Žalovanému přitom nesvědčí liberační důvody, na základě nichž by se mohl zprostit své odpovědnosti za škodu uplatňovanou v žalobě. Před soudem I. stupně neobstála argumentace žalovaného, že prostřednictvím prezidenta České asociace podnikatelů v lesním hospodářství Ing. [příjmení] věděly shora uvedené společnosti a žalobce o neplatnosti předmětných smluv, z nichž jsou nyní uplatňována práva, když Ing. [příjmení] měl zastávat názor, že by žalovaný měl výběrová řízení vést v režimu ZVZ. Podle soudu I. stupně nebylo tvrzeno žalovaným ani předmětem dokazování, že by Ing. [příjmení] informoval v uvedeném směru představenstva společností, v nichž měl působit. Ani v případě pokud by představenstva informoval, neznamenal by to tehdejší jednoznačnou vědomost společností o neplatnosti smluv. Chybný výklad zákona ze strany žalovaného jako zadavatele veřejné zakázky, stejně jako případný chybný výklad odpovědného státního orgánu (ÚOHS), není podle závěru soudu I. stupně nepředvídatelnou a na vůli žalovaného nezávislou překážkou ve smyslu § 374 odst. 1 obchod. zák. Výklad ZVZ ze strany ÚOHS nemohl bránit v tom, aby zadavatel splnil povinnosti uložené tímto zákonem. Neexistovala tak objektivní překážka, jež žalovaného osvobozovala ve smyslu uvedeného ustanovení zákona. Soud neshledal důvodnou ani obranu žalovaného, že žalobce spoluzpůsobil vznik škody tím, že se přihlásil do výběrového řízení a následně uzavřel příslušné smlouvy. Podle soudu I. stupně žalobce jako uchazeč o veřejnou zakázku neměl jinou možnost, než vypsané podmínky akceptovat, protože jinak by vyloučil získání vyhlášené zakázky. V řízení nebylo prokázáno, že by žalobce nebo jeho právní předchůdci okamžiku podání návrhu veřejné zakázky, případně při podepsáním smluv věděli zcela nepochybně, že tímto postupem dochází k porušení zákona, a tedy podle soudu I. stupně nebylo prokázáno, že by žalobce mohl spoluodpovídat za škodu. Podle soudu I. stupně neuspěla argumentace žalovaného o konkludentním ukončení uvedených smluv, neboť takováto vůle na

straně shora uvedených lesnických společností dána nebyla. Naopak tyto společnosti vyzývaly žalovaného, aby byly z jeho strany smlouvy dodržovány a plněny. Stejně tak podle soudu I. stupně neuspěla argumentace žalovaného o neexistenci dohod o cenách, když mezi účastníky byl sjednán způsob určení cen. Pokud žalovaný poukázal na nedostatek aktivní legitimace na straně žalobce, s ohledem na tvrzenou neplatnost smluv o postoupení pohledávek, soudu I. stupně ani tuto námitku neshledal důvodnou, když žalovaný není oprávněn napadat smluvní vztahy, pokud není účastníkem daných vztahů.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku se podáním ze dne 10.9.2010 ve spojení s podáním ze dne 16.5.2012 odvolal žalovaný (odvolatel) s tím, že nesprávnost rozsudku spatřuje v tom, že soud I. stupně nepřihlédl k odvolatelem tvrzeným skutečnostem nebo k jím označeným důkazům, neúplně zjistil skutkový stav věci, když neprovedl navržené důkazy potřebné k prokázání rozhodných skutečností a dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním, přičemž podle odvolatele rozsudek spočívá v nesprávném právním posouzení věci.

Žalovaný především poukázal na rozsudek Vrchního soudu v Praze (č.j. 6 Cmo 45/2009-219 ze dne 17.5.2009), jímž odvolací soud řešil shodnou problematiku. Dále poukázal na znění § 152 odst. 2 o.s.ř. a na ustálenou judikaturu českých soudů, kdy v mezitímním rozsudku je třeba posoudit všechny otázky vyplývající z uplatněného nároku, což se v daném případě nestalo. Žalovaný poukázal na své stěžejní námitky vznesené v průběhu řízení, s nimiž se však soud podle jeho názoru nevyrovnal a zcela je pominul. Odůvodnění rozsudku je podle názoru žalovaného nepřezkoumatelné, když mezi aspekty práva na spravedlivý proces náleží právo na řádné odůvodnění rozhodnutí a zákaz libovůle při rozhodování soudů. V daném případě nebyly dány podmínky pro vydání napadeného rozsudku a navíc tento rozsudek nebyl řádně zdůvodněn. Poukázal dále na to, že odůvodnění napadeného rozsudku a jednotlivé dílčí závěry soudu I. stupně nejsou výsledkem volného hodnocení důkazů. Soud se tak nevypořádal s námitkami, jež jsou pro rozhodnutí významné a jež prokazují, že nebyly naplněny zákonem stanovené předpoklady odpovědnosti za žalovanou škodu. Z obsahu napadeného rozsudku a z rozsahu provedeného dokazování žalovaný dovozuje, že toto rozhodnutí neakcentuje navržené důkazy potřebné k prokázání rozhodných skutečností týkajících se tvrzené škody i namítaných liberačních důvodů, když zejména nebyl slyšen Ing. [příjmení], z jehož výsledku mohlo být zjištěno, že žalobce a jeho právní předchůdci věděli o neplatnosti smluv, z nichž jsou uplatňována práva. Soud nevzal v úvahu též žalovaným uvedená rozhodnutí krajských soudů, Vrchního soudu v Praze, Nejvyššího soudu ČR a Nejvyššího správního soudu. Napadené rozhodnutí je podle odvolatele zatíženo nedostatečnými zjištěními, když neprovedl navržené dokazování, zejména korespondenci mezi účastníky řízení a výročními zprávami lesnických společností. Poukázal konkrétně na důkazy, které nebyly provedeny, aniž soud I. stupně tento svůj postup odůvodnil. Takovýto postup je v rozporu s rozhodovací praxí vyjádřenou v konkrétních rozhodnutích Nejvyššího soudu ČR a Ústavního soudu ČR označených odvolatelem. Pokud soud I. stupně provedl dokazování, tak skutková zjištění učiněná z důkazů soudem I. stupně považuje žalovaný za nesprávná. Žalovaný poukázal na svá stanoviska vyjádřená v průběhu řízení. Podle těchto stanovisek zprvu nebyl považován za veřejného zadavatele dle ZVZ a zásadní změna v nazírání na žalovaného jako na zadavatele dle příslušných ustanovení ZVZ se udála až dne 27.1.2006. Podle názoru žalovaného byl žalobce žalovaným o vývoji situace vždy informován. V této souvislosti odvolatel poukázal na skutečnost, že ani s několikaletým odstupem nedospělo správní soudnictví ke konečnému závěru, zda žalovaný v rozhodné době byl v postavení veřejného zadavatele či nikoliv. Podle odvolatele soud I. stupně nesprávně aplikoval právní předpisy na zjištěný skutkový stav, a to např. v závěru o uzavření smluv o dílo. Podle odvolatele rovněž není zřejmé, proč např. soud I. stupně řešil otázku kdo ukončil činnost prováděnou na základě uzavřených smluv za situace, kdy byla konstatována neplatnost těchto smluv. Dále poukázal na rozsudek Nejvyššího soudu ČR, č.j. 23Cdo 3473/2009-344 ve sporu dodavatele Desná, a.s., podle něhož není žalovaný odpovědný za náhradu škody

v obdobném případě neplatnosti lesnických smluv. Dovolací soud v tomto sporu sice konstatoval, že žalovaného je nutno považovat za veřejného zadavatele podle § 2 ZVZ, avšak Nejvyšší soud ČR dovodil, že se žalovaný řídil pokyny ÚOHS a není tak dána odpovědnost žalovaného podle § 268 obchod. zák. Odvolatel přitom citoval z předmětného rozsudku Nejvyššího soudu ČR závěr, podle něhož za situace, kdy orgán dohledu nad zadáváním veřejných zakázek žalovanému sdělil, že nemá při uzavírání smluv na dodávky komplexních lesnických činností postupovat podle ZVZ a žalovaný proto podle tohoto zákona nepostupoval, ač jako veřejný zadavatel postupovat měl, nelze podle dovolacího soudu dospět k závěru, že žalovaný způsobil neplatnost smluv uzavřených postupem nesouladným se zákonem č. 40/2004 Sb. a že druhé smluvní straně tak podle § 268 obchod. zák. odpovídá za škodu. Konečně odvolatel poukázal i na faktické procesní chyby napadeného rozsudku, kdy soud I. stupně rozhodl o pohledávce ve výši 345.247.555 Kč, ač původní žaloba zněla na částku 343, 229.562 Kč, aniž bylo připuštěno rozšíření žalobního návrhu. Z těchto důvodů by měl být napadený rozsudek změněn tak, že se žaloba zamítá, případně by mělo být napadené rozhodnutí zrušeno a věc by měla být vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení.

K odvolání žalovaného se rovněž obsáhlým podáním ze dne 23.5.2012 vyjádřil žalobce a navrhl napadený rozsudek jako věcně správný potvrdit, když se ztotožnil se skutkovými zjištěními, učiněnými soudem I. stupně, jakož i s jeho závěry o skutkovém stavu věci, přičemž podle žalobce lze akceptovat i právní posouzení věci učiněné soudem I. stupně. Soud I. stupně vycházel správně z předpokladu učiněného na základě provedení dokazování a to, že žalovaný byl zadavatelem podle § 2 ZVZ. Podle žalobce byly naplněny všechny znaky skutkové podstaty odpovědnosti žalovaného k náhradě škody podle § 268 obchod. zák., přičemž žalovaný se neliberoval. Podle žalobce se nelze odvolávat na rozsudek Nejvyššího soudu ČR ve sporu Desná, a.s., když toto rozhodnutí není správné a nelze jej ani aplikovat na projednávaný případ. Nejvyšší soud ČR v této věci rozhodl v rozporu s principy stanovenými zákonem, jakož i v rozporu s rozhodovací praxí a v rozporu s obecnými principy odpovědnosti za škodu. Podle žalobce v daném případě nejde o situaci řešenou Nejvyšším soudem ČR, když v daném případě orgán dohledu nad zadáváním veřejných zakázek žalovanému nesdělil, že nemá při uzavírání smluv na dodávky komplexních lesnických činností postupovat podle ZVZ. Dále žalobce poukázal na skutečnost, že mezi účastníky sporu byl učiněn nesporným obsah listin dokládajících komunikaci ÚOHS s hospodářskými soutěžiteli a nebylo třeba ohledně obsahu těchto listin provádět dokazování. Na druhé straně mezi účastníky bylo sporným to, zda žalovaný vycházel při uzavírání smluv s lesnickými společnostmi právě ze stanoviska a rozhodnutí ÚOHS. Ohledně tvrzené liberace ze strany žalovaného, poukázal žalobce na skutečnost, že žalobce ani jeho právní předchůdci neměli povědomí o tom, že by jimi uzavírané smlouvy byly neplatné, když tato skutečnost nebyla známa ani žalovanému, jenž v otázkách aplikace ZVZ prováděl rozsáhlou komunikaci s ÚOHS. Ostatně žalovaný o platnosti uzavíraných smluv ujistil v textu smluv samotné lesnické společnosti.

Vrchní soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, a to podle § 212 a § 212a o.s.ř. Přihlédl přitom k omezením uvedeným v § 205a odst.1 a § 211a o.s.ř. a dospěl k níže uvedeným zjištěním a závěrům.

Z napadeného rozsudku je zřejmé, že soud I. stupně mezitimním rozsudkem řešil existenci předpokladů pro přiznání uplatněného nároku, s tím, že samotnou výši nároku bude případně řešit v konečném rozhodnutí. Věc přitom správně posuzoval podle ustanovení obchodního zákoníku.

Odvolací soud vycházel z § 268 obchod. zák., podle něhož kdo způsobil neplatnost právního úkonu je povinen nahradit škodu osobě, které byl právní úkon určen, ledaže tato osoba o neplatnosti právního úkonu věděla.

Ve vztahu k projednávané věci je podle právního názoru odvolacího soudu na daný případ odpovědnosti za tvrzenou škodu způsobenou neplatností právního úkonu nutno aplikovat § 268, § 373 a násl. obchod. zák. Důvodem je skutečnost, že uplatňovaná odpovědnost za škodu způsobenou neplatností právního úkonu není odpovědností kontraktní a neplyne z porušení

smluvní povinnosti, ale jde o odpovědnost deliktní. Zvláštní právní úprava v § 268 obchod. zák. potom, odlišně od obecné právní úpravy, řeší samotný protiprávní úkon a případné liberační důvody.

S ohledem na shora uvedené, odvolací soud nejprve řešil otázku, zda v průběhu řízení před soudem I. stupně bylo prokázáno, že ze strany žalovaného byly beze zbytku naplněny znaky skutkové podstaty § 268 obchod. zák., ve spojení s § 373 a násl. obchod. zák. upravujícího případnou odpovědnost k náhradě škody způsobené neplatností právního úkonu.

Odvolací soud konstatoval, že v projednávaném případě není důvodu odchýlit se od soudní rozhodovací praxe v otázce žalob na náhradu škody v důsledku tvrzeného způsobení neplatnosti právního úkonu, konkrétně tvrzeného způsobení neplatnosti Rámcových smluv o komplexních lesních činnostech a navazujících smluv o provádění pěstebních činností, o provádění těžebních činností, o prodeji dříví (Lesnické smlouvy), když tato praxe je představována zejména rozsudkem Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 23 Cdo 3473/2009.

Za účelem posouzení naplnění znaků shora uvedené skutkové podstaty odpovědnosti za škodu odvolací soud, shodně se soudem I. stupně, vycházel z obsahu spisu, zejména z obsahu žaloby a z nesporných skutkových tvrzení účastníků řízení. Před odvolacím soudem byly zopakovány, případně provedeny důkazy, na něž účastníci poukazovali před soudem I. stupně s tím, že tyto důkazy mají dokládat jejich tvrzení.

Ze sdělení Ústavu státu a práva Akademie věd ČR ze dne 2.3.2004 odvolací soud zjistil, že podle právního názoru uvedeného vědeckého pracoviště nepodléhá žalovaný státní podnik při zadávání zakázek režimu ZVZ, neboť není zadavatelem veřejných zakázek podle uvedeného zákona.

Z oznámení ze dne 15.12.2004 o vyhlášení výběrového řízení odvolací soud zjistil, že žalovaný vyhlásil výběrová řízení, jež nepodléhala režimu ZVZ, jež se týkala poptávky žalovaného na uzavření "Rámcové smlouvy na dodávku komplexních lesnických činností, Smlouvy na provádění pěstebních činností a Smlouvy na provádění těžebních činností v rámci jedné smluvní územní jednotky" a týkala se smluvních územních jednotek uvedených v tomto oznámení.

Z oznámení ze dne 22.6.2005 o vyhlášení výběrového řízení odvolací soud zjistil, že žalovaný vyhlásil výběrová řízení, jež nepodléhala režimu ZVZ, jež se týkala poptávky žalovaného na uzavření "Rámcové smlouvy na dodávku komplexních lesnických činností, Smlouvy na provádění pěstebních činností a Smlouvy na provádění těžebních činností v rámci jedné smluvní územní jednotky" a týkala se smluvních územních jednotek uvedených v tomto oznámení.

Z přípisu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 25.1.2005 odvolací soud zjistil, že podle názoru ÚOHS v případě vyhlásování výběrových řízení na komplexní lesnické činnosti a na návazné smlouvy žalovaným, podléhala tato činnost žalovaného regulačním ustanovením ZVZ.

Z přípisu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 31.1.2005 odvolací soud zjistil, že podle názoru ÚOHS je nutno nahlížet na jeho předchozí právní stanovisko ze dne 25.1.2005 jako na stanovisko předběžné, jež bude dále upřesněno.

Z přípisu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 7.2.2005 odvolací soud zjistil, že podle názoru ÚOHS je nutno nahlížet na jeho předchozí právní stanovisko ze dne 25.1.2005 jako na stanovisko předběžné, avšak s ohledem na vzájemné úhrady mezi smluvními stranami shora uvedených Lesnických smluv, jež představují pro žalovaného příjem, není naplněna v případě těchto smluv definice veřejné zakázky podle ZVZ a ve vztahu k postupu žalovaného neexistuje důvod pro zahajování správního řízení ze strany ÚOHS.

Z přípisu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 2.8.2005 odvolací soud zjistil, že podle názoru ÚOHS není žalovaný veřejným zadavatelem ve smyslu § 2 odst.1 písm.a) bod 4 ZVZ.

Z rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 4.4.2005 č.j. S 1/05 -2509/05-odvolací soud zjistil, že podle ÚOHS žalovaným prováděná výběrová řízení na uzavření shora uvedených Lesnických smluv jsou dostatečně transparentní a nenarušují rovný přístup ke všem uchazečům o uzavření nových smluv týkajících se příslušných smluvních územních jednotek.

Z rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 27.1.2006 č.j. VZ/S227/05-0151/5990/05- odvolací soud zjistil, že podle ÚOHS žalovaným prováděná výběrová řízení na uzavření shora uvedených Lesnických smluv nebyla prováděna v souladu se zákonem o veřejných zakázkách č. 40/2004 Sb., ačkoliv tak žalovaný v případě uvedených nadlimitních zakázek postupovat měl a tímto postupem tak byl podle ÚOHS porušen zákon.

Z přípisu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 8.2.2005 odvolací soud nezjistil nic podstatného pro rozhodnutí.

Z hlediska posuzování předpokladů odpovědnosti k náhradě škody podle § 268 obchod. zák. ve spojení s § 373 a násl. obchod. zák. skutkovým tvrzením uvedeným v žalobě odpovídala zjištění učiněná soudem I. stupně, přičemž po zopakování dokazování a po jeho doplnění shora uvedeným způsobem odvolací soud vycházel ze skutečnosti, že žalovaný v rámci předmluvního jednání s žalobcem a jeho právními předchůdci zjišťoval stanovisko orgánu dohledu nad zadáváním veřejných zakázek. Jednotlivé Lesnické smlouvy přitom byly uzavírány s žalovaným od března 2005 do října 2005. Žalovaný při zadávání výběrových řízení a při následném uzavírání smluv přihlédl též k právnímu stanovisku Ústavu státu a práva Akademie věd ČR ze dne 2.3.2004 Odvolací soud tak vycházel ze skutečnosti, že ÚOHS opakovaně žalovanému sdělil, že plnění z Lesnických smluv není veřejnou zakázkou ve smyslu § 6 odst.2 ZVZ a žalovaný není ve smyslu ZVZ veřejným zadavatelem. Pokud přitom ÚOHS v lednu 2005 vyjádřil též názor opačný, byl tento jeho opačný názor podle pozdější korespondence ÚOHS vyjádřen pouze jako názor předběžný. Dále odvolací soud vycházel z toho, že žalobce a jeho právní předchůdci z Lesnických smluv uvedených v napadeném rozsudku, se zúčastnili výběrových řízení nerespektujících pravidla zákona č. 40/2004 Sb. o veřejných zakázkách (ZVZ). Tato výběrová řízení byla žalovaným vyhlášena dne 15.12.2004 a dne 22.6.2005. Žalobce a jeho právní předchůdci následně jako vítězi těchto výběrových řízení pro jednotlivé smluvní územní jednotky, vyjmenované v napadeném rozsudku, postupně uzavřeli s žalovaným od března 2005 do října 2005 jednotlivé Lesnické smlouvy. Plnění z těchto smluv žalovaný ukončil ke dni 31.12.2006, když změněný právní názor ÚOHS vyvolal v žalovaném oprávněné pochybnosti o platnosti předmětných smluv.

Rovněž tak odvolací soud vycházel ze správného zjištění soudu I. stupně, že ÚOHS rozhodnutím ze dne 27.1.2006 zaujal s konečnou platností stanovisko, následně vyjádřené i v rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 23 Cdo 3473/2009, že žalovaný v případě uzavírání Lesnických smluv byl v právním postavení veřejného zadavatele podle ZVZ a byl povinen postupovat ohledně smluv o provádění pěstebních činností, o provádění těžebních činností a o prodeji dříví podle ZVZ. Pokud tak žalovaný neučinil, byly Lesnické smlouvy, jež byly uzavřeny mimo rámec ZVZ, ze zákona podle § 90 odst.1 ZVZ absolutně neplatné. Na tomto místě odvolací soud konstatuje, že je nevýznamné, z jakého důvodu ÚOHS až do rozhodnutí ze dne 27.1.2006 zaujímal opačné stanovisko, podle něhož žalovaný nebyl v případě výběrových řízení ze dne 15.12.2004 a ze dne 22.6.2005 v právním postavení veřejného zadavatele podle ZVZ, zda to bylo z důvodu nesprávného právního názoru nebo z důvodu neúplných informací ze strany žalovaného, jak na to poukazoval žalobce. Důvodem je zejména skutečnost, že ÚOHS disponuje dostatečnými procesními možnostmi, aby si jako správní orgán obstaral dostatek informací významných pro rozhodnutí a dostatečně je prověřil, a to i v případě, že by právnická osoba, vůči níž je vedeno správní řízení, s ÚOHS nedostatečně spolupracovala. Z těchto důvodů se odvolací soud neztotožnil s žalobcem v názoru, že je nutno provádět dokazování k otázce tvrzených nedostatků v informování ÚOHS žalovaným.

Přes neplatnost Lesnických smluv z důvodu nerespektování povinnosti postupovat podle ZVZ žalovaným, odvolací soud nesdílí právní názor soudu I. stupně, že v daném konkrétním případě žalovaný odpovídá podle § 268 a § 373 a násl. za škodu vzniklou v důsledku existence neplatných Lesnických smluv, a to z následujících důvodů:

Ze skutkových zjištění odvolacího soudu, jež vyplývají z obsahu spisu a z doplněného dokazování, je zřejmé, že ÚOHS žalovanému opakovaně v průběhu roku 2005 sdělil, že plnění z Lesnických smluv není veřejnou zakázkou ve smyslu § 6 odst.2 ZVZ. Z těchto sdělení je nad jakoukoliv pochybnost zřejmý i tehdejší právní názor ÚOHS, sdělovaný v korespondenci s žalovaným, s jeho advokáty, případně s ústředními orgány státní správy, že žalovaný není veřejným zadavatelem ve smyslu § 2 ZVZ. Ze skutkových zjištění soudu I. stupně, majících oporu v obsahu spisu, je zřejmé i to, že žalovaný nepostupoval podle ZVZ, když byl veden shora označenými sděleními Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Pokud žalobce poukazoval na stanovisko ÚOHS ze dne 25.1.2005, podle něhož žalovaný naopak je veřejným zadavatelem ve smyslu § 2 ZVZ, nelze podle právního názoru odvolacího soudu žalovanému klást k tíži, že se tímto stanoviskem neřídil, když ÚOHS toto své stanovisko pokládal pouze za předběžné a následně jej revidoval v roce 2005 řadou stanovisek, podle nichž žalovaný nebyl zadavatelem podle ZVZ a nebyl povinen postupovat podle ZVZ. Navíc uvedené stanovisko z počátku roku 2005 bylo v roce 2005 minoritní. Žalovaný tak před tím, než začal dne 24.3.2005 uzavírat předmětné Lesnické smlouvy, na základě nichž jsou uplatňována v tomto řízení práva, důvodně přihlížel zejména ke sdělením ÚOHS ze dne 7.2.2005 a 2.3.2005, podle nichž nebyl veřejným zadavatelem, a to bez ohledu na předběžné stanovisko ÚOHS ze dne 25.1.2005.

Podle právního názoru odvolacího soudu, za shora uvedené konkrétní situace, kdy orgán dohledu nad zadáváním veřejných zakázek žalovanému a ústředním orgánům státní správy opakovaně sděloval, že před uzavíráním Lesnických smluv není povinností žalovaného postupovat podle ZVZ a žalovaný proto podle ZVZ nepostupoval, ač tak, objektivně vzato, postupovat měl, nelze v tomto konkrétním případě žalovanému přičítat způsobení neplatnosti Lesnických smluv a nelze mu v tomto konkrétním případě přičítat ani případnou odpovědnost posuzovanou podle § 268 obchod. zák. za případně vzniklou škodu. Za této situace se tak na pořad rozhodovací činnosti soudu nedostalo řešení otázky existence liberačních důvodů, když posuzování této obrany žalovaného by přicházelo v úvahu pouze za situace, pokud by byly naplněny znaky skutkové podstaty odpovědnosti za škodu podle § 268 obchod. zák. ve spojení s § 373 a násl. obchod. zák.

Podle odvolacího soudu byla v daném případě předčasná argumentace žalobce, že nejsou dány liberační důvody na straně žalovaného, podle něhož žalobce a jeho právní předchůdci měli povědomí o tom, že jimi uzavírané smlouvy byly neplatné. Důvodem je shora uvedené, a to, že podle odvolacího soudu nebyl dostatečný prostor pro úvahy o možné liberaci, když nebyly ani naplněny znaky shora uvedené skutkové podstaty odpovědnosti k náhradě škody.

Odvolací soud se rovněž neztotožnil s argumentací žalobce, že v daném případě nejde o situaci řešenou Nejvyšším soudem ČR v případě " Desná, když v projednávaném případě orgán dohledu nad zadáváním veřejných zakázek žalovanému nesdělil, že nemá při uzavírání smluv na dodávky komplexních lesnických činností postupovat podle ZVZ. Důvodem je podle odvolacího soudu skutečnost, že odvolací soud při formulování svých právních závěrů v případě " Desná založil své rozhodnutí na závěrech soudů nižších stupňů o skutkovém stavu věci, vycházejících z obsahově do značné míry totožných důkazů jako v projednávaném případě (např. týkajících se výběrového řízení ze dne 24.6.2005), přičemž soudy v případě " Desná značnou část svých skutkových zjištění učinily dokonce ze shodných důkazů (např. týkajících se výběrového řízení ze dne 15.12.2004 a stanoviska ÚOHS ze dne 7.2.2005 a ze dne 2.8.2005). Závěry Nejvyššího soudu ČR, jsou podle právního názoru odvolacího soudu aplikovatelné i na projednávaný případ, a to i za situace pokud ÚOHS přímo nestanovil žalovanému povinnost nepostupovat podle ZVZ.

Pokud žalobce poukázal na skutečnost, že mezi účastníky bylo sporným to, že žalovaný vycházel při uzavírání smluv s lesnickými společnostmi právě ze stanovisek a z rozhodnutí ÚOHS, byla spornost stanovisek účastníků skutečně v řízení před odvolacím soudem zřejmá, přičemž po doplnění dokazování neměl odvolací soud pochyb, že žalovaný prokázal, že při uzavírání předmětných Lesnických smluv v roce 2005, jejichž neplatnost je mu kladena k tíži, vycházel z určujícího právního názoru ÚOHS, že jeho postup v tomto směru nepodléhá regulaci zákonem o veřejných zakázkách. Tento právní názor ÚOHS byl přitom částečně zohledněn i před samotným uzavíráním Lesnických smluv, a to již když žalovaný vypisoval výběrové řízení dne 22.6.2005.

Vzhledem k odlišnému právnímu názoru odvolacího soudu, souladnému s rozhodovací praxí Nejvyššího soudu ČR, odvolací soud napadený rozsudek v rozsahu částky 343, 229.562 Kč podle § 220 odst.1 písm.a) o.s.ř. změnil tak, že se žaloba o zaplacení částky 343, 229.562 Kč s přísl. zamítá.

V rozsahu částky 2, 017.993 Kč odvolací soud napadený rozsudek podle § 219a odst.1 písm. a) o.s.ř. zrušil a v tomto rozsahu věc vrátil zpět soudu I. stupně, když podle obsahu spisu je zřejmé, že žalobce sice podáním ze dne 30.10.2009 (č.l.136-154) rozšířil žalobu o uvedený předmět sporu, avšak soud I. stupně následně ve věci rozsudkem rozhodl i v rozsahu takto rozšířeného návrhu, aniž soud I. stupně svým případným rozhodnutím podle § 95 o.s.ř. posoudil přípustnost takového změny návrhu. Za této situace nebyl dán prostor ani pro odvolací soud, aby rozhodl o návrhu v jeho rozšířeném znění.

V novém rozhodnutí, jímž bude řízení u soudu I. stupně skončeno, rozhodne soud I. stupně též o nákladech tohoto odvolacího řízení.

Proti tomuto rozhodnutí v bodu 1) výroku je přípustné dovolání, jež se podává do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu I. stupně.

Proti tomuto rozhodnutí v bodu 2) výroku není dovolání přípustné.

Praha 4. června 2012

JUDr. Hana Voclová
předsedkyně senátu